

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य पारंगत (MASTER OF SOCIAL WORK) (M.S.W.)

परीक्षा : नोव्हेंबर - २०२३

द्वितीय सत्र

विषय : पर्यावरणीय अभ्यास व आपत्ती व्यवस्थापन (28 CP 204)

दिनांक : ३०/११/२०२३

गुण: ६०

वेळ: दु.०२.०० ते दु.०४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (२०)
- १) आपत्ती व्यवस्थापन अर्थ, संकल्पना, आणि प्रकार स्पष्ट करा
२) पर्यावरणाशी संबंधित सामाजिक समस्यांचे वर्णन करा
- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)
- १) लोकसंख्या वाढ नियंत्रित करण्यासाठी उपाययोजना सांगा
२) लोकसंख्या वाढीचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम लिहा
३) आपत्ती निवारण कार्ये काय आहेत
- प्र.३ टीपा द्या. (कोणत्याही चार) (२०)
- १) भारतातील पर्यावरण चळवळी
२) पाणलोट व्यवस्थापन
३) घनकचरा व्यवस्थापन
४) प्रदूषणाची कारणे
५) पर्यावरण शिक्षण
६) परीसंस्थेची संकल्पना

Sub : Environmental Studies and Disaster Management (28 CP 204)

Instructions: 1) All questions are compulsory 2) All Questions carry equal marks.

- Q.1 Answer any one of the following. (20)**
- 1) Explain the meaning ,concept and types of disaster management
2) Describe the social issues related to the environment
- Q.2 Write in brief. (Any Two) (20)**
- 1) Give the remedial measures to control population growth
2) Write the impact of population growth on the environment
3) What are disaster relief operations
- Q.3 Write short notes. (Any Four) (20)**
- 1) Environment Movement in India
2) Watershed Management
3) Garbage management
4) Causes of pollution
5) Environment education
6) Concept of ecosystems
-